

ВЪПРОС № 21:
АДМИНИСТРАТИВНА ПРИНУДА – ПОНЯТИЕ, ВИДОВЕ.
ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

LAWN 302 Административно право и административен процес

ПЛАН

1. Понятие за административна принуда.
2. Видове административна принуда – критерии за разграничение
3. Понятие и основни белези на принудителната административна мярка.
4. Правна уредба на принудителните административни мерки.
5. Видове принудителни административни мерки.
6. Изисквания за законност на принудителните административни мерки.
7. Органи и длъжностни лица за прилагане на принудителните административни мерки.
8. Акт, с който се прилагат принудителни административни мерки.
9. Съдържание на принудата на принудителните административни мерки.

АДМИНИСТРАТИВНОПРАВНИ ИЗТОЧНИЦИ

- чл. 22 – чл. 23 от Закона за административните нарушения и наказания

Понятие за държавна принуда

- Държавната принуда е външно психическо или физическо принудително управленско въздействие върху психиката, съзнанието и волята на адресата на принудата, с оглед да бъде той стимулиран да има правомерно поведение.

Понятие за административна принуда

- **Административна принуда** е външно (психическо или физическо) въздействие върху съзнанието и поведението на адресатите на административни правни норми чрез неблагоприятни последици от морално, материално или физическо естество, с което се въздейства върху тяхната воля, за да бъдат принудени да извършат нещо, предписано от административноправните норми, или да се въздържат от действия, забранени от административноправните норми.

Видове административна принуда

- а) мерки за предотвратяване на административни нарушения (превантивни),
- б) мерки за преустановяване на административни нарушения (преустановителни),
- в) мерки за отстраняване на вредните последици от административни нарушения (възстановителни),
- г) мерки на административнопроцесуална принуда,
- д) административни наказания.

Правна уредба на принудителните административни мерки

- **Обща клауза**

За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях могат да се прилагат принудителни административни мерки (чл. 22 от ЗАНН).

- **Специална клауза**

Случаите, когато могат да се прилагат принудителни административни мерки, техният вид, органите, които ги прилагат, и начинът за тяхното приложение, както и редът за тяхното обжалване се уреждат в съответния закон или указ (чл. 23 от ЗАНН). Специалната клауза за реализиране на административноправната принуда е уредена в *специални закони*.

Понятие за принудителна мярка

- **Принудителната административна мярка е предвидено в закон принудително действие на компетентен административен орган спрямо адресат на правната норма с цел прилагане на нейната диспозиция и обезпечаване изпълнението на охранявания от правната норма ред на държавно управление.**

Основни белези на принудителната административна мярка

- 1. По своето съдържание е административна принуда.
- 2. Тя е форма на правна принуда.
- 3. Тя е особена по своята цел административна принуда.
- 4. Прилагането ѝ не е свързано с виновно поведение на субекта и понасянето на юридическа отговорност от него.
- 5. Съществен неин белег е целенасочеността.
- 6. Не се прилага в служебни отношения в сферата на публичната администрация.
- 7. Реализирането на принудителната административна мярка се извършва с издаването на индивидуален административен акт по АПК.

Принудителната административна мярка и административното наказание

Общи белези на административното наказание и принудителната административна мярка

Те са форма на държавна принуда.

Те са проявление на административна принуда.

Имат връзка с административноправно нарушение.

Принудителната административна мярка и административното наказание

Разграничение

Административно наказание

Принудителна административна мярка

1. предназначение

Да се реализира държавната репресия спрямо извършителя на административно нарушение.

Да се осуети извършването; да се преустанови вече започнало административноправно нарушение; да се възстанови евентуално реално настъпила вреда

2. връзка с административноправното нарушение

Свързано е със санкцията на правната норма.

Свързана е с диспозицията на правната норма.

3. ефектът

Административното нарушение е извършено и като неизбежна последица трябва да последва административно наказание, което се *налага*. Съдържа се в санкцията на правната норма.

Прилага се диспозицията на правната норма, за да се осуети реална опасност, преустанови административно нарушение или възстановят вредите, породени от него. Съдържа се в диспозицията на нормата.

Принудителната административна мярка и административното наказание

Разграничение

Административно наказание

Принудителна административна мярка

4. вината

Съдържа вина и предполага отговорност.

Не съдържа вина и не предполага отговорност.

5. компетентен орган, който се произнася

Административно-наказващ орган

Административен орган

6. акт, с който се предприема принудата

Наказателно постановление
(правораздавателен акт)

Индивидуален административен акт
(административен акт)

Принудителната административна мярка и административното наказание

Разграничение

Административно наказание

Принудителна административна мярка

7. процесуален ред, по който се реализира

Закон за административните нарушения и наказания (ЗАНН)

Административнопроцесуален кодекс (АПК)

8. степен на определеност

Относително определено е и зависи от степента на вината на извършителя (имуществена санкция от ... до лв.)

Абсолютно определена е и не зависи от степента на вина на извършителя (спиране дейността на предприятие, спиране от движение на моторно превозно средство)

9. ред за правна защита

Съдебно обжалване пред районния съд

Административно оспорване пред по-горестоящ административен орган и съдебно обжалване пред административен съд, освен ако в закон е предвидено друго

Видове принудителни административни мерки

- Превантивни (предупредителни).
- Преустановителни.
- Възстановителни.

Изисквания за законност на принудителните административни мерки

1. Мерките се прилагат само в изрично и точно изброени в закон или указ (не и в друг нормативен акт) случаи.
2. Принудителните административни мерки трябва да бъдат прилагани само от точно посочените в правната норма административни органи или длъжностни лица.
3. Прилагат се изрично посочените в правната норма принудителни административни мерки
4. Принудителните административни мерки трябва да бъдат прилагани по начин и ред, предвидени в правната норма.
5. Законосъобразност по същество означава принудителните административни мерки да са предприети в съответствие с материалноправните изисквания на регулиращите ги общи и специални норми.
6. Прилагането на принудителна административна мярка става с индивидуален административен акт.
7. Целенасоченост по закона означава принудителните административни мерки да се предприемат винаги в съответствие с целта на закона.

Органи, които прилагат принудителните административни мерки

- орган на изпълнителната власт
- длъжностно лице
- инспекции, агенции, дирекции и др.
- органи на съдебната власт или органи на местното самоуправление

Акт, с който се прилагат принудителните административни мерки

- Принудителната административна мярка се прилага чрез индивидуален административен акт (заповед на едноличен орган или решение на колегиален орган).

Съдържание на принудата

- Мерки за превенция
- Мерки за възбрана
- Мерки за непосредствена принуда
- Мерки за спиране на дейност
- Мерки за спиране на машини, съоръжения и инсталации
- Мерки за ограничаване ползването на документи, вещи и ценности
- Мерки за предотвратяване и възстановяване на вредните последици от административни нарушения

ВЪПРОСИ

- Какво включва понятието за административна принуда?
- Кои са характеристиките на административната принуда?
- Кои са видовете административна принуда?
- Какво е определението и кои са основните белези на принудителната административна мярка? Кои са видовете принудителни административни мерки?
- Каква е разликата между принудителната административна мярка и административното наказание?
- Какви са изискванията за законност на принудителните административни мерки?
- Кои органи прилагат принудителните административни мерки и с какъв вид юридически акт?
- Какви са по съдържанието си принудителните административни мерки?